

PREEK KRIJTBURG ZONDAG, 6 OKTOBER 2019

Habakkuk 1, 2-3+2, 2-4. 2 Timotheus 1,6-8+13-14 en Lucas 17,5-10.

Gregory Brenninkmeijer SJ

De laatste zin van ons evangelie, lieve mensen, blijft naklinken in mijn oren. "Wanneer je alles hebt gedaan wat u opgedragen werd, zegt dan: Wij zijn maar gewone knechten; we hebben alleen onze plicht gedaan." Ik heb het opgezocht in de Griekse tekst, maar 'gewone knechten' is een vriendelijke vertaling van het Grieks: 'Waardeloze slaven' staat daar. Dat klinkt vreeslijk, zeker als het uit Jezus mond komt. Waarom die harde taal? En wat was het dat ons opgedragen werd?

De eerste opdracht die God de mensheid gaf, toen hij hen man en vrouw geschapen had naar zijn beeld en gelijkenis, was: 'Wees vruchtbaar en word talrijk, bevolk de aarde en breng haar onder je gezag.' Het ziet er naar uit dat we aardig geslaagd zijn in die opdracht. De mensheid is zeer vruchtbaar gebleken en met ons intellectueel vermogen hebben we wetenschappelijke antwoorden gevonden voor bijna alle geheimen van de natuur.

Maar in de volheid der tijden heeft God in Jezus onze menselijke natuur aangenomen. En na ons getoond te hebben wat het betekent mens te zijn gaf Jezus ons een nieuw gebod: "Ga dus en maak alle volken tot mijn leerlingen, door hen te dopen in de naam van de Vader en de Zoon en de Heilige Geest, en hun te leren zich te houden aan alles wat ik u geboden heb." We weten maar al te goed wat Jezus bij het laatste avondmaal zijn leerlingen heeft opgedragen: "Dit is mijn gebod: Hebt elkaar lief zoals ik u heb lief gehad."

Als we nu de wereld beschouwen, onze kranten lezen of op televisie naar het dagelijkse nieuws kijken, dan voelen we ons vermoedelijk aanzienlijk minder succesvol in het naleven van dit gebod. Telkens weer ervaren we hoe moeilijk het is met elkaar in vrede te leven. Alleen al de afgelopen week hebben we gemerkt wat een uitdaging dat voor ons is.

Met man en macht trokken onze boeren naar Den Haag. Een demonstratie van kracht, omdat zij niet alléén de prijs willen betalen voor ons klimaatakkoord. En toch zullen wij wegen moeten vinden om de stikstofuitstoot te verminderen.

De Volksrepubliek China vierde haar 70ste verjaardag met een grootse militaire parade. Een demonstratie van macht om het de hele wereld duidelijk te maken dat zij niet zal toestaan dat anderen hun belangen dwarsbomen. En toch zullen we wegen moeten vinden om de belangen van elkaar te respecteren zonder naar de wapens te grijpen.

En voortdurend zijn we getuigen van tegenstellingen binnen de Europese Uni. Meer verdeeldheid, meer splijtende krachten, die ons uiteen jagen in plaats van verenigen. Waar blijft dat gebod elkaar lief te hebben? Op dit gebied hebben we reden ons te zien als nutteloze slaven.

En toch hebben we niet zitten te niksen. Deze maand die Paus Franciscus heeft uitgeroepen tot 'Buitengewone Missiemaand', gedenken we al die geweldig dappere mannen en vrouwen, die hun thuisland en families hebben verlaten om het goede nieuws van het evangelie te brengen naar alle hoeken van de aarde. Velen van hen hebben hun moed en toewijding betaald met hun leven. Maar zij hebben allen een bijdrage geleverd aan een betere, meer menselijke en vreedzame wereld. En we gedenken ook alle mensen die hun intellectuele vermogens hebben ingezet om de levens van onnoembaar velen te verbeteren. We gedenken de vreedstichters en al de mannen en vrouwen die hun heel eigen talenten inzetten voor het algemeen welzijn. Er is fantastisch veel bereikt. En toch lijkt het alsof we ons doel nooit bereiken. Dat Koninkrijk van God, gaat dat er ooit van komen?

De profeet Habakkuk van onze eerste lezing lijkt de wanhoop nabij. "Hoe lang moet ik nog roepen, Heer, terwijl Gij maar niet luistert? Waarom laat Gij mij onrecht lijden en ziet Gij die ellende maar aan? Waarom moet ik leven temidden van geweld en verdrukking? Waarom rijst er twist en tweedracht? Habakkuk verwoordt precies wat velen van ons denken. Dit liefdesgebod is meer dan wij waar kunnen maken. We kunnen het proberen en doen dat ook. We proberen het opnieuw en opnieuw. Maar het rijk van God lijkt buiten ons bereik. Iedere week komen we hier samen en vragen U om hulp, Heer. We erkennen ons tekortschieten, onze zelfzucht en kortzichtigheid. We staan rond uw tafel, rond uw kruis, en bidden om hulp, om uw aanwezigheid in onze levens en onze wereld. We bidden om vrede, die we zo moeizaam in stand houden. We bidden om vergeving en weten dat wij niet bij machte zijn dat koninkrijk van God tot stand te brengen. Dat is Gods werk. Wij zijn maar gewone knechten die hun best doen.

Maar Habakkuk krijgt antwoord van God die tot hem zegt: "Dit visioen van het koninkrijk der hemelen wacht de vastgestelde tijd nog af. Het hunkert naar zijn vervulling, het vertelt geen leugen. Al blijft het ook uit, blijf wachten. Want komen doet het beslist en het komt niet te laat." We zullen moeten wachten en vertrouwen op onze Heer. We moeten ter harte nemen wat Paulus schrijft aan zijn leerling Timotheus: "Schaam u niet van onze Heer te getuigen. Schaam u evenmin voor mij, zijn gevangene. Draag uw deel in het lijden voor het evangelie, vertrouwend op Gods kracht.

Vandaag begint in Rome de bisschoppensynode over de Amazone. Ze gaat drie weken duren. De paus en de bisschoppen zullen weer trachten het gebod van de Heer te gehoorzamen en te werken voor het welzijn van Gods volk en voor de verspreiding van het evangelie en de evangelische waarden. Wij kunnen ook ons steentje bijdragen. Wij kunnen ons in gebed verenigen met de synodegangers. Wij kunnen proberen het gebeuren tijdens die synode met belangstelling te volgen. Natuurlijk zullen we ons daarbij behoorlijk machteloos voelen, totdat we beginnen te vertrouwen. Totdat we ons overgeven aan Gods kracht. Wij zijn geroepen ons best te doen waar we ook terecht gekomen zijn in het leven. Wij kunnen alles doen wat in onze macht is om een bijdrage te leveren aan vrede en gerechtigheid, aan de komst van Gods Koninkrijk. Ons inzetten, en tegelijkertijd goed weten dat de komst van het koninkrijk uiteindelijk Gods werk is. Maar komen zal het, op zijn tijd.

Amen.